No. 136. 1842.

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS- BLAD.

Donderdag 10 November.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 6den November.

Uit Rome schrijft men, dat de laatst ontvangen depêches uit St. Petersburg een meer verzoenenden geest ademden dan men na de jongste gebeurtenissen had durven hopen. Graaf *Potemkim* zou zich nog voor het einde van October naar Ancona begeven, om den Hertog van Leuchtenberg en diens gemalin, de grootvorstin *Maria*, aldaar op te wachten en naar Florence te begeleiden. Tegen den aanvang van het volgend jaar worden deze Vorstelijke Personen ook te Rome verwacht.

— Terwijl van den eenen kant de uitgeweken Serviërs zich over de wreedheden beklagen, door de nieuwe Regering van dat Vorstendom uitgeoefend, hangt de officiële courant van Belgrado een vreeselijk tafereel op van moordenarijen en andere geweldadigheden, die op last van den nu verdrevenen vorst *Michael* zijne moeder *Liubitzka*, en zijne beide ooms, gedurende den tijd dat zij nog aan het roer der zaken stonden, gepleegd zouden wezen.

— Van de Turksche grenzen wordt onder dagteekening van den 26sten October gemeld:

» Volgens een zoo even uit Bucharest aangekomen berigt, heeft men daar door eenen tartaar uit Konstantinopel de tijding ontvangen, dat de Sultan den Hospodar van Wallachije, Vorst *Ghika*, *van die waardigheid ontzet heeft.* Dit besluit der Porte is een nieuw bewijs van hare voortdurende zwakheid, die zich aan iederen invloed onderwerpt, zoodra men haar slechts van de regte zijde weet aan te tasten. Het is namelijk blijkbaar eene concessie aan Rusland, hetwelk, gelijk men weet, reeds vroeger door zijnen commissaris, den overste *Duhamel*, den val des Vorsten heeft trachten te bewerken. De pogingen van den heer *Duhamel* leden schipbreuk op het beleid van den gelijk tijdig met hem in Bucharest aangekomen commissaris des Sultans, *Schekib* Effendi, die destijds aan Vorst *Ghika* uit naam der Porte, eenen eere-sabel en andere bewijzen van tevredenheid overbragt. In weêrwil daarvan, is *Ghika* thans afgezet"

ENGELAND.

LONDEN, den 5den November.

Den 2den November is op het kasteel van Windsor, onder het voorzitterschap der Koningin, eene vergadering van den geheimen raad gehouden, die door de meeste kabinetsleden is bijgewoond, en waarin besloten is, om de parlementszittingen op nieuw van den 10den November tot den 13den December te verdagen. De bepaling van dien dag is echter nog niet weder een bloote vorm. De beide huizen van het parlement zullen niet voor den gewonen tijd, dat is tegen het einde van Januarij of het begin van Februarij 1843, hunne werkzaamheden hervatten. In dezelfde bijeenkomst van den geheimen raad heeft de koningin hare toestemming gegeven tot het huwelijk van de prinses *Augusta van Cambridge* met den Erf-Groothertog *van Mecklenburg Strelitz.*

— Sommige londensche bladen hebben dezer dagen geruchten verspreid wegens een voorgenomen, doch door de koningin afgekeurd huwelijk tusschen prins *George van Cambridge* en eene dochter van den engelschen edelman *de Beaufort*, en daarbij bijzonderheden verspreid welke voor de eer dezer jonge dame beleedigend waren. Thans is op hoog gezag dit geheele gerucht voor ongegrond en lasterlijk verklaard.

— Het Nederlandsch fregat *de Rhijn*, naar de Middellandsche Zee bestemd, is eergisteren avond te Spithead gearriveerd. Kort na hunne aankomst hebben de officieren van dat schip deel aan een bal genomen, hetwelk door den admiraal *Codrington* gegeven werd, en dat ook door de officieren van het oostenrijksch fregat *Bellona* is bijgewoond.

In Manchester is in den avond van den 3den November in de uitgestrekte katoenfabriek van de heeren *Pooley* een hevige brand uitgebarsten. De vlammen braken uit op een oogenblik dat de machines nog aan den gang waren, en in het nieuwste gedeelte der fabriek, hetwelk niet, zoo als de overige gebouwen, enkel uit ijzer en steen is zamengesteld en dus als tegen brand beveiligd wordt aangemerkt. De groote trap werd zeer spoedig eene prooi der vlammen, hetgeen het ongelukkig gevolg had, dat de in de zalen aanwezige werklieden niet allen in staat waren om zich bij tijds te redden. Hun hulp van buiten te verschaffen, was door de bijzondere gesteldheid der gebouwen en het snel toenemen van den brand onmogelijk, en men rekent alzoo, dat 25 menschen, waaronder vrouwen en kinderen, den dood in de vlammen hebben gevonden. Daar men echter, na het stuiten van den brand, nog slechts 9 lijken onder de puinhoopen gevonden had, vleide men zich dat de berekening van het aantal omgekomenen overdreven was. De schade aan de fabriek wordt op L. st. 10,000 (*f* 120,000) begroot.

— De brievenmaal uit Bombay van den 1sten October is in Europa aangekomen. De door deze gelegenheid ontvangene tijdingen uit Afghanistan zijn niet onbelangrijk. Van twee verschillende zijden zijn de Engelschen opgerukt om de bergvesting Ghizni of Ghuznee en de hoofdstad Cabul te heroveren. De generaal *Nott* was namelijk daarheen met het grootste deel der bezetting van Candahar en de generaal *Pollock* met de bezetting van Jellalabad in aantogt. Men rekende, dat *Nott* den 15den September voor Cabul zou aankomen, en *Pollock*, die eenige benden Afghanen verslagen had, was omtrent dien tijd slechts weinige uren van dat punt verwijderd. Het bijeentrekken van het Engelsche reserve-leger aan den Indus werd verhinderd door den in die streken heerschenden hongersnood. Te Bombay woedde de cholera vreesselijk.

De tijdingen uit China loopen tot 26 Julij. De groote Engelsche expeditie scheen thans de verovering van Nanking en het afsluiten van het groote kanaal ten doel te hebben. Aan den mond der rivier van Nanking waren weder steden en sterkten door de Engelschen veroverd, waarbij onder anderen 384 stukken geschut waren buit gemaakt. Deskundigen vreezen echter, dat ook dit jaar niets tegen Peking zal kunnen worden ondernomen; hetgeen velen steeds als het eenige middel beschouwen, om den Keizer van China tot rede te brengen.

BELGIE.

BRUSSEL, den 8sten November.

Heden heeft de koning de beide wetgevende kamers met de volgende aanspraak geopend:

»MIJNE HEEREN,

»Ik wensch u, uit naam van het land, geluk over uwe langdurige en werkzame zitting, die weinige weken geleden gesloten werd, en gedurende welke gij, zoo vele gewigtige vraagstukken hebt beslecht.

»De korte tusschenruimte die ons van dezelve scheidt, heeft mijn gouvernement besteed met de ten uitvoerlegging van eenige door u gestemde wetten en met het gereedmaken van den arbeid waarmede wij ons thans zullen bezig houden.

»De door u geautoriseerde leening, waarvan de sluiting noodzakelijk werd, is op een voordeeligen voet gesloten, welke getuigt van ons crediet.

»De wet op het lager onderwijs is overal op eene wijze ontvangen geworden die mij ten aanzien van derzelver uitvoering volkomen geruststelt, en de gelukkige oplossing voorspelt van andere kwestien van dergelijken aard.

»Gij hebt u beijverd te beantwoorden aan het beroep door mij op de nationale sympathiën gedaan, door mijn gouvernement te autoriseren om met de gewesten en gemeenten mede te werken ter vereeuwiging van het aandenken der mannen die den belgischen naam tot luister hebben verstrekt; de tentoonstelling van voorwerpen der schoone kunsten heeft op nieuw getoond, dat ons vaderland zich in den rang handhaaft dien het sedert drie eeuwen zich verworven heeft.

»De regtstreeksche onderhandelingen sedert een jaar met het 's Gravenhaagsche kabinet geopend, hebben tot eene voor alle belangen voldoende ontknooping geleid; alle moeijelijkheden tot de scheiding

der beide landen in betrekking staande, zijn gelijktijdig kunnen opgelost worden; dit traktaat, de voltooijing van dat van Londen uitmakende, zal ongetwijfeld het eerste voorwerp uwer beraadslagingen zijn.

» Zonder tusschenkomst, door een' wederzijdschen geest van bevrediging geleid, is het beiden Staten gelukt, om voor goed ten aanzien van elkander op een effen voet; de eerste vrucht van die toenadering is geweest de onderteekening eener overeenkomst voor de binnenlandsche vaart.

» Deze uitkomst, die onze betrekkingen met de Nederlanden regelt, kan niet dan gunstig werken op onze betrekkingen met de andere mogendheden, welke niet opgehouden hebben ons bewijzen van vertrouwen en vriendschap te geven.

» De onderhandelingen met Spanje hebben als eerste resultaat tot eene overeenkomst geleiddie aan uwe beraadslagingen zal onderworpen worden, en die aloude markt voor eene onzer voornaamste takken van nijverheid openstelt.

» Schoon andere onderhandelingen voortzettende, moet men tevens onvermijdelijk zekere maatregelen van binnenlandsche wetgeving als noodzakelijk geworden aanmerken.

» Verscheidene producten, die den grondslag van onzen uitvoer uitmaken, zijn onzerzijds aan regten van uitvoer onderworpen welke door niets meer geregtvaardigd worden.

» Andere artikelen van vreemden invoer zijn, zonder onzen handel te benadeelen, vatbaar voor eene verhooging van regten in 't belang der nationale nijverheid en van de schatkist.

» Gijl. zult u ook hebben bezig te houden met de voor twee jaren door u ingestelde commissie van onderzoek, wier arbeid ik met groote belangstelling heb nagegaan.

» Misschien zullen wij, ter bevordering van den uitvoer naar verre streken, er toe gebragt worden om ons van eene instelling te bedienen, die in het tegenwoordig algemeen regt die hinderpalen niet meer ontmoet welke vroeger bestonden.

» De spoorweg, thans over de grenzen van Frankrijk gekomen, en de duitsche grenzen nabij, doet vraagstukken betrekkelijk de douane, policie en posterijen, tusschen ons en de aangrenzende staten ontstaan, voor welker oplossing het gouvernement waarschijnlijk bijzondere volmagten zal behoeven.

» De provincie die buiten dit groote stelsel van gemeenschap gebleven is, heeft met erkentelijkheid de door u haar toegekende schadeloosstelling ontvangen; een ander gewest, even als het voornoemde, het slagtoffer van diplomatieke noodzakelijkheid, verwacht de wet die een der weldaden van uwe vorige zitting moet verwezenlijken.

» Onafhankelijk van de bij u aanhangige, onafgedane ontwerpen, zult gij u hebben hezig te houden met verscheidene voorstellen, waarvan sommige strekken om de tijdelijke ontwerpen die binnen kort verstrijken te handhaven, en andere de volmaking der wetgeving en de bescherming der jeugd in de manufacturen bedoelen.

» Heeft de voorgaande zitting zich onderscheiden door de belangrijke behandelde kwestien en door verscheidene daden van nationale billijkheid, zoo vereischen ook die besluiten, zonder onzen finantielen staat te schokken, niet te min de daarstelling van nieuwe middelen, geschikt om de openbare inkomsten op gelijke hoogte met de uitgaven te brengen.

» Onderscheidene finantiele wetten zijn u reeds aangeboden geworden; met andere zal zulks plaats hebben gelijktijdig met die van het budget der middelen en wegen; in afwachting dat deze wetten — bestemd om de inkomsten te vermeerderen, doch tevens regt doende aan billijke klagten tegen onderscheidene gebreken in de bestaande wetgeving — gestemd en ingevoerd zijn, is het onvermijdelijk voorgekomen voorloopige hulpmiddelen voor de dienst van 1843 te stemmen.

» De nieuwe wettelijke bepalingen hebben vergund in het leger voordeelige wijzigingen voor deszelfs toekomst te brengen, en tot eene wettig verkregene bevordering geleid.

» Deze maatregelen hebben eenen edelen wedijver opgewijkt, die gevoegd bij de krijgstucht, het onderrigt en de toewijding waarvan het leger bewijs gegeven heeft, hetzelve voortdurend mijn vertrouwen en uwe belangstelling blijft waardig maken.

» Hervat, mijne heeren, den loop uwer kortstondig afgebrokene beraadslagingen; te midden van U, heb ik slechts één wensch, dat namelijk de nieuwe zitting onder alle opzigten, voor mij en het land slechts de voortzetting der vorige moge zijn."

Bij de komst en het verlaten der zaal werd de Koning met gejuich begroet; ook de Koningin, die eerst gisteren avond van Parijs op Laeken teruggekomen was, was bij de opening der kamers tegenwoordig. De nationale garde en het garnizoen waren van het koninklijk paleis tot aan dat der beide kamers geschaard, en de zamenvloeide menigte, uitgelokt door het schoone weder, was overgroot.

— In den loop van gisteren verspreidden zich door de stad allerlei geruchten nopens de ontkoming uit de gevangenis van den generaal *Van der Smissen*, een der jongste staatkundige veroordeelden. Heden verneemt men dat de zaak werkelijk zoo is, en worden de volgende bijzonderheden medegedeeld: Sedert acht dagen was een zestal bewakers naar Bouillon vertrokken om de verblijven voor de vier bedoelde veroordeelden bestemd, in gereedheid te brengen, en iederen dag verwachtte men dat het bevel tot vervoer zou gegeven worden. Nu begaf zich eergisteren Mevr. *Van der Smissen*, van hare beide kinderen vergezeld, naar de gevangenis des Petits Carmes, om er als naar gewoonte den dag bij haren echtgenoot door te brengen; ongetwijfeld bragt zij alstoen een stel vrouwenkleederen mede, in welke gekleed haar man des avonds met de beide kinderen de gevangenis verliet, terwijl zijne echtgenoote den nacht in de gevangenis doorbragt. Gisteren morgen verliet ook deze de gevangenis en had nog een gesprek met den portier, waarin zij tot dezen zeide, van den directeur de vergunning bekomen te hebben om des nachts bij haren man te blijven, wijl deze ongesteld was. Eerst des middags ontwaarde men de verdwijning van den gevangene, en werden terstond alle maatregelen in dergelijke gevallen gebruikelijk genomen, maar tot nog toe vruchteloos. Volgens sommigen zou de generaal reeds de grenzen over zijn.

— Als zeker wordt gemeld dat de Prins van Ligne zich de benoeming van belgisch ambassadeur te Berlijn heeft laten welgevallen.

— Eenige dagbladen hebben verkeerdelijk het vertrek der heeren de *Muelenaere*, *Liedts* en *Dechamps* naar Parijs en derzelver terugkomst van daar gemeld. Geen dier heeren heeft België een oogenblik verlaten.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 9den November.

Laatstleden Zaturdag heeft de gemeente Baardwijk, in deze provincie, een ontzettende ramp getroffen. Omstreeks negen ure brak er een verschrikkelijke brand uit, die door den fellen noord-oosten wind, in weinige oogenblikken tijds, zoo in hevigheid toenam, dat dezelve niet alleen dit geheele dorp dreigde te zullen verwoesten, maar ook het vast hieraan grenzend dorp Waalwijk voor een groot gedeelte in de asch te leggen. Gelukkig echter is die vrees niet verwezenlijkt. De brand heeft zich alleen tot het eerstgenoemde dorp Baardwijk bepaald, en aldaar twaalf huizen, benevens drie schuren, onder welke een bijzonder groote is, waarin al het tiend-koren van den afgeloopen oogst geborgen was, vernield. De brand heeft een begin genomen aan de oostzijde van het dorp, in een voor drie jaren geheel nieuw opgebouwd huis, bewoond door een' timmerman. Naar de westzijde voortwoedende, is dezelve, door middel der dorpsbrandspuiten, benevens die van Waalwijk, Duinen, Sprang en Bezoijen, welke weldra, omdat het nog niet laat in den nacht was, waren ter hulp geneld, gestuit aan de Predikantswoning der hervormde gemeente aldaar; waartoe veel heeft medegewerkt, dat tusschen deze woning en het naast belendend huis eenige hoog opgaande boomen stonden, die aan de vlam en de zich verspreidende vonken veel weerstand boden. De oorzaak van den brand is tot nog toe niet bekend; behalve eene bejaarde vrouw, die reeds te bed was in het huis waar de brand is uitgebroken en deerlijk gebrand is, heeft niemand letsel bekomen.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Maandag ll. heeft de Voorzitter kennis gegeven, dat de heer *Star Busman* thans zijne geloofsbrieven heeft aangeboden, die, alvorens hij tot lid der kamer worde toegelaten, dienen te worden onderzocht, terwijl ook het ontbrekende aan de geloofsbrieven van den generaal *van den Bosch*, tot hetzelfde einde, zijn ingekomen. Twee commissien worden belast met het onderzoek dier geloofsbrieven, die, voor zoo veel die van den heer *Star Busman* betreft, is zamengesteld uit de heeren *Gouverneur*, *Nedermeijer*, *van Rosenthal*, *van Goltstein*, *van Helema* en *Petit*; en voor zoo veel die van den heer *van den Bosch* aangaat, uit de heeren *van Nes*, *Schooneveld*, *Corver Hooft*, *van Bleiswijk*, en *Snouck Hurgronje*.

De heer *Gouverneur* doet, namens de eerste Commissie, verslag. Zij heeft de geloofsbrieven van den heer *Star Busman* in volkomen orde bevonden en stelt mitsdien voor, dien heer toe te laten, waartoe door de Vergadering besloten wordt. De heer *Star Busman* neemt, na het afleggen der grondwettige eeden, zitting.

De heer *van Nes* doet verslag, namens de Commissie welke belast geweest is om op nieuw de geloofsbrieven van den graaf *van den Bosch* te onderzoeken. Hij geeft kennis, dat de graaf heeft overgelegd een certificaat van burgemeester en wethouders der stad 's Gravenhage, inhoudende, dat het hun gebleken is, dat de graaf geboren is uit ouders, die te Heerwijnen, en alzoo binnen dit Rijk, gevestigd waren. Nopens dit eerste punt is derhalve aan het verlangen der Kamer voldaan. Wat betreft eene geopperde bedenking, om nog nader, uit de notulen van de Staten van Zuid-Holland, de bijzonderheden nopens de gehouden stemming, bij de verkiezing van den graaf *van den Bosch*, te doen blijken, heeft de Gouverneur van Zuid-Holland aan den graaf *van den Bosch*, een brief doen toekomen, waaruit blijkt, dat hij zwarigheid maakt aan zijnen wensch ten deze te voldoen, omdat er uit de notulen niets anders blijkt, dan opgegeven is, vermits die bepalingen van het nieuwe reglement van orde der Kamer eerst na het uiteengaan van

de vergadering der Provinciale Staten, bij het gewestelijk bestuur zijn ingekomen, en derhalve ook eerst later daaraan zullen worden medegedeeld. Ten overvloede merkt de gouverneur op, dat de aan den graaf *van den Bosch* ten deze overgelegde stukken niet afwijken van die, waarop sommige andere leden der Kamer reeds zijn toegelaten. De Commissie is derhalve eenparig van gevoelen, dat de heer *van den Bosch* alsnu kan worden toegelaten.

De heeren *de Man*, *van Nes*, *van Panhuis* en *van Rappard* hebben achtervolgens over dit onderwerp het woord gevoerd, terwijl de heeren *Goltstein*, *Luzac*, *van Rechteren* en *Kniphorst* van meening bleven, dat, daar de heer *van den Bosch* niet de volstrekte meerderheid der tegenwoordig geweest zijnde leden op zich vereenigd heeft, hij niet kon worden toegelaten.

Ter stemming overgaan zijnde heeft de Kamer met eene meerderheid van 39 tegen 5 stemmen tot de toelating van den heer *van den Bosch* besloten.

Tegen de toelating hebben gestemd de heeren *Verwey-Mejan*, *van Rechteren*, *Luzac*, *Kniphorst* en *van Golstein*.

De commissie, die belast geweest is de lijst van drie kandidaten voor de opengevallene betrekking van raadsheer in den Hoogen Raad aan te bieden, heeft, bij monde van den heer *de Man*, verslag gedaan. De Commissie is op de gewone wijze ontvangen en toegelaten. Z. M. heeft geantwoord, dat Hoogstdezelve zich onverwijld met deze te doene keus zou bezig houden.

Daarna gaat de vergadering uiteen.

— De *Staats-Courant* hield gisteren het volgend artikel:

» In den avond van Zaturdag den 5den dezer is aan het departement van Buitenlandsche zaken, door de wederzijdsche gevolmagtigden, geteekend het verdrag, dat tusschen de Nederlandsche en Belgische Regeringen is tot stand gekomen, tot vaststelling der punten, welke niet voldoende of genoegzaam waren geregeld bij het tractaat van den 19den April 1839."

Dit verdrag, 't welk eene ruiling van grondgebied bevat, zal, naar men verneemt, aan de goedkeuring der Staten-Generaal onderworpen worden. Ook door de Belgische Kamers zal het moeten worden goedgekeurd. Van deze zijde is hetzelve onderteekend door HH. Excell. den baron *Huyssen van Kattendijke*, en de heeren *Rochussen* en *van Hall*, Ministers van Buitenlandsche Zaken, Finantien en Justitie, en van de Belgische zijde, door den gezant van dat Rijk, den generaal *Prisse*, en den heer *Dujardin*. Voorts verneemt men, dat beide laatstgenoemde heeren aanstaanden Zaturdag in *den Ouden Doelen* een diplomatiek diner van 50 couverts zullen geven.

— Bij besluit van Zijne Majesteit van den 24sten October ll., n°. 62, is de baron *A. C. J. Schimmelpenninck van der Oije*, buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister bij de hoven van Pruissen en koninklijk Saksen, tevens in dezelfde hoedanigheid benoemd bij het Groot-hertogelijk hof van Saksen-Weimar-Eisenach, en zulks buiten bezwaar van 's Rijks schatkist, en met dien verstande dat hij zijn vast verblijf zal houden te Berlijn.

— Bij besluit van Zijne Majesteit van den 1sten dezer, n°. 57, is jhr. *F. H. W. von Scherff*, gezant en gevolmagtigd minister bij de Duitsche Bondsvergadering, mitsgaders gevolmagtigd minister bij de hoven van Keur-Hessen en Nassau en bij de vrije stad Frankfort, tevens in laatstgemelde hoedanigheid benoemd bij het Groothertogelijk hof van Hessen, en zulks buiten bezwaar van 's Rijks schatkist, en met dien verstande, dat hij zijn vast verblijf zal houden te Frankfort.

— Bij besluit van den 3den November 1842, n°. 70, is aan den kapitein-ingenieur van de 3de klasse, *H. L. van Hooff*, op deszelfs daartoe gedaan verzoek, eervol ontslag uit de dienst verleend.

— Uit 's Hage schrijft men van eergisteren:

» Naar sommigen verzekeren zal Z. M. *Willem Frederik* graaf van Nassau, nog in den loop dezer week in deze residentie aankomen.

» Wij hebben dezer dagen met veel genoegen bezigtigd de fraaije nieuwe kavallerie-kaserne, welke voor eigen rekening van Z. M. den koning door de heeren *Ellinkhuizen* en *Schroot* gebouwd is, en waaraan, gedurende anderhalfjaar een groot getal werklieden werk gevonden heeft, die anders welligt met hunne huisgezinnen gebrek hadden moeten lijden. Zoowel de stallen zelve als de overige lokalen beantwoorden ten volle aan de verwachting en laten niets te wenschen over. Men is waarlijk verbaasd over den spoed waarmede het werk is ten einde gebragt; in 17 maanden toch zijn drie groote stallen voor 600 paarden, stallen voor zieke paarden, medicijn-kamers, vier keukens, twee smederijen eene wacht, twee politie-kamers en twee provoosten voltooid, terwijl de vierde stal zoo goed als voleind kan beschouwd worden."

— Men schrijft uit Zalt-Bommel van den 6den dezer maand, dat het garnizoen aldaar, bestaande uit het regiment dragonders n°. 4 met den staf, den 15den dezer naar Tilburg vertrekt.

— Het Londensche genootschap van civiele ingenieurs, hetwelk onlangs aan den Nederlandschen ingenieur *F. W. Conrad* de zilveren *Tetford*-medaille heeft toegekend, voor zijne aldaar ingezonden geschiedenis en beschrijving van den aanleg van het Katwijksche kanaal, heeft thans een aantal prijsvragen uitgeschreven, om tegen 1843 beantwoord te worden, waaronder ook de volgende voorkomen:

» Eene beschrijving van het groot Noord-Hollandsche kanaal naar den Helder, of wel van eenig ander buitenlandsch werk van soortelijk gewigt.

» De wijze van vruchtbaarmaking door besproeijing, in gebruik in het Noorden van Italie, het droogmaken van de lage landen in Engeland, of soortgelijk werken in Holland of andere landen."

Het Programma dezer prijsuitschrijving is in deszelfs geheel geplaatst in den *Algemeenen Konst- en Letterbode* van 4 November jl.

— Bij den Minister van Finantien zijn, ten behoeve van 's Rijks schatkist, onder den titel van: *Teruggave, ten gevolge van plaats gehad hebbende missien*, ontvangen twee bankbilletten, ten gezamenlijken bedrage van *f.* 1200.

— Naar men verneemt, heeft de commissie, benoemd krachtens resolutie der Provinciale Staten van Zuid-Holland, van den 9. Julij ll., de haar opgedragene werkzaamheden ten einde gebragt, en is het door haar opgemaakte rapport aan de leden der Staten rondgezonden, ten einde over het daarin behandelde te raadplegen op Maandag den 14den dezer, tegen welken dag de vergadering, welke op reces gescheiden was, is bijeengeroepen.

— Zaturdag middag zijn te Leiden binnengerukt het 2de en 3de eskadron lanciers, komende van Utrecht, om aldaar verblijf te houden. Deze eskadrons waren gedurende *twintig* jaren in garnizoen geweest in laatstgenoemde stad.

De berigten uit Parijs van eergisteren behelzen weinig van belang. Nog altijd houden de bladen zich met de voorgenomene, maar voor 't oogenblik weder afgebrokene onderhandelingen met Belgie nopens de zoogenoemde tolvereeniging tusschen beide landen bezig; het *Journal des Débats* verzekert nog heden, dat er, na al hetgeen er van den tegenstand tegen zoodanig traktaat gezegd is, nog dagelijks van andere zijden, onder anderen van Lyon en Bordeaux, blijken komen, hoezeer men die vereeniging verlangt. Koning *Leopold* heeft kort voor zijn vertrek, in tegenwoordigheid van koning *Lodewijk Philips*, een lang onderhoud met den heer *Guizot* gehad, waarbij hij de overtuiging had gekregen dat er vooreerst aan gezegd handelstraktaat niet te denken was. — Volgens sommigen heeft de fransche oppositie er zich zoo sterk tegen verklaard, om dat zij de eer van de sluiting niet aan den heer *Guizot* wilde gunnen.

— Ter parijsche beurs van ll. Maandag waren genoteerd: 5 pCt. 119; 3 pCt. 80,30; Nap. r. 108,90; Sp. Ardoins 22⅝; Nederl. 2½ pCt. 53¼; Rom. L. 103⅝.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (8 *November*) werden omgezet: Ned. 2½ pCt. 52¼; dito 5 pCt. 101⅞, 15/16; Syndik. 4½ pCt. 94¼; dito 3½ pCt. 77¼, 5/16; Handelm. 135¾; O. Indie 5 pCt. 99⅞, ¾; Rijn Spoorweg 91 drie achtste; Ardoins 18 elf zest., ⅝; dito onbep. coupons 19¼, 19; Port. te Lond. 32¾; Oude Russen 105¾, ⅞; dito 4 pCt. 88⅝, elf zest.; Metall. 108⅛.

Met Permissie van de Edel Achtbare Heeren Burgemeester en Wethouders.

SCHOUWBURG TE BREDA.

De ondergeteekende Directeur van het GRAND THEATRE ACROBATE de *Vienne*, heeft de eer het geëerde Publiek te verwittigen, dat hij met zijn gezelschap gedurende de *NAJAARSMARKT*, alhier eenige voorstellingen in het lokaal van den Schouwburg zal geven, en welke voornamelijk bestaan zullen in: 1°. ACROBATISCHE EXERCITIEN; 2°. BEELDEN-GALLERIJ-GROEPEN, *op drie Mechanieke Tafels*; 3°. HET VERMAAK DER CHINEZEN, *uitgevoerd door vier Gebroeders*; 4°. PLASTISCHE VOORSTELLINGEN, alsmede de uitgezochtste BALLET-PANTOMIMES, welke, zoowel als bovengemelde kunstverrigtingen, nog nooit op dusdanige wijze alhier zijn uitgevoerd.

Op Donderdag den 10. November 1842.

EERSTE AFDEELING.

DE ENGELSCHE KAPPER,

Pantomime in 1 acte.

TWEEDE AFDEELING

ACROBATISCHE EXERCITIEN,

waarin bijzonder zal uitmunten:

De dubbelde Luchtsprong,

OVER HET PELOTONS-VUUR, en

DE TWEE POLYCHENELLEN,

komieke dans op twee koorden.

GEVOLGD DOOR:
DERDE AFDEELING.

DE VIER CHINEZEN,

uitgevoerd door de vier Gebroeders.

TOT SLOT:

HET KAMP DER KOZAKKEN,

TEN TIJDE VAN

NAPOLEON.

Pantomime in een Acte, versierd met Nieuwe Decoratien, Costumes, Kozakkendans, enz.

F. NEISZ,
Directeur.

PRIJZEN DER PLAATSEN:

Eerste Rang *f* 0,99. Tweede Rang *f* 0,70. Derde Rang *f* 0,40.

Heeren Militairen in Uniform:

Eerste Rang *f* 0,75. Tweede Rang *f* 0,50. Derde Rang *f* 0,25.

Tot het bespreken der Plaatsen vervoege men zich aan den Schouwburg.

Aanvang precies des avonds ten half zeven ure.

UITGEPAKT TE BREDA, IN HET HOTEL *DE STAD DIEST*, OP DEN HAAGDIJK, BIJ KUIPERS.

Het Magazijn is in de Beneden-Voorkamer.

Lakens, Shawls, Zijden, Stoffen en Nieuwigheden

VAN ALLERLEI AARD,

VERKOOPT IN HET GROOT EN IN HET KLEIN TEGEN VASTE PRIJZEN.

35 % BENEDEN DE GEWONE PRIJZEN.

Gillets en Velours de soie façonnées; Fichu en Chenics et en Velours *f* 1,— tot *f* 1,75; Nouvelles étoffes Duchesses, 90 Ct.; echte Cachemieren Shawls, Indoux, Cabile, Thibet, Cartan, Broché de Lyon, et Mousseline de laine, 6 tot 1¼ breed, *f* 1,— tot 60 Ct.; Marceline, *f* 6,— tot 75 Ct.; Gros de Naples, unis et façonnées, 75 Ct. tot *f* 1,—; Bouts de Soie, unis et façonnées, *f* 1,05 tot *f* 1,75 Ct.; Taffetas, 4 tot 7¼ breed, *f* 1,40 tot *f* 2,—; Fransche Merinos etc., Satin de laine, 9¼ breed, 80 Ct. tot *f* 1,10; Mousseline de laine, 25 Ct. tot *f* 1,—; Napolitaine, 60 tot 75 Ct.; Nieuwe Stoffen voor Pantalons en Palletots, 8¼ breed, *f* 3,— tot *f* 5,—; Lakens in alle soorten van *f* 2,— tot *f* 7,—; Cachemieren en Satijnen Vesten van 75 Ct. tot *f* 5,—.

NB. Het geëerd Publiek wordt toegestaan, wanneer men over het gekochtte niet te vreden mogt zijn, hetzelve, mits denzelfden dag, terug te bezorgen.

*** KARDINAAL,

van J. P. MOND EN ZOON, Apothekers te *'s Gravenhage.*

Dit bijzonder fijn, zacht en zeer aangenaam artikel wordt zoo wel *warm als koud* gebruikt met *Rijnsche*, *Witte* of *Roode Wijnen*, *Melk*, enz., enz., en is tevens te bekomen bij J. J. A. SMITS, Apotheker te dezer Stede, in Flesjes van 65 Cts. en 35 Cts. het stuk, als ook te *'s Hertogenbosch*, bij M. GOULMIJ aldaar.

DOMEIN-GOEDEREN

VAN

Z. K. H. PRINS FREDERIK DER *NEDERLANDEN*,

VERKOOPING VAN

SCHAARHOUT en Gehakt MASTHOUT.

De RENTMEESTER der Domein-Goederen van Z. K. H. Prins FREDERIK der *Nederlanden*, te *Breda*, als daartoe geautoriseerd, zal, ten overstaan van den Notaris Mr. F. R. VAN NAERSSEN, residerende te *Breda*, op Woensdag den 16. November 1842, des morgens ten 9 ure, ten Huize en Herberge van J. VAN ALPHEN, in den *Zandberg*, buiten de Ginnekenpoort te *Breda*, aan de genoegbiedende publiek Verkoopen:

55 Kavelen SCHAARHOUT, in de *Ulvenhoutsche-*, *Mast-* en *Liesbosschen*, benevens 4 Kavels gekapt liggende MASTHOUT, in het *Ulvenhoutsbosch.* Alles breder bij Billetten vermeld.

De Voorwaarden van Verkooping liggen ter lezing ten Kantore van den Rentmeester en Notaris voornoemd, terwijl nadere informatien bij de Boschbeambten te bekomen zijn.

De Rentmeester,
M. SMITS.

*** Bij de Gebroeders PEOEM, te *Maastricht*, is van de Pers gekomen en alom verkrijgbaar gesteld:

I. KRIJGSKUNDIGE GESCHIEDENIS van den Oorlog in het Spaansche Schiereiland en in het Zuiden van Frankrijk van 1807-1814, 1ste deel. . . . . Prijs *f* 2,—.

II. HANDBOEK VOOR VROEDVROUWEN, door J. H. HERFST, Doctor in de Genees-, Heel- en Vroedkunde. Prijs *f* 0,80.

En bij Bovengemelde en BROESE & COMP., *te Breda*, *is ook verkrijgbaar:*

III. DICTIONNAIRE GÉNÉRAL et Grammatical des Dictionnaires Français, par NAPOLEON LANDAIS, 2 groote Deelen in 4°. *f* 14,00.

IV. GRAMMAIRE GÉNÉRAL ou Résumé de toutes les Grammaires Français, door denzelfden. . . . . *f* 6,—.

V. PETIT DICTIONNAIRE FRANÇAIS portatif contenant tous les mots du Dictionnaire de l'Academie . . . . . . *f* 0,70.

VI. PETIT BUFFON, Histoire Naturelle, edition illustrée de 325 fig., grave sur acier, 4 Deelen . . . . *f* 3,00.

VII. FABLES DE LA FONTAINE, edition bijou, 2 Deelen. » 6,00.

En een aantal FRANSCHE WERKEN, zeer dienstig tot PRIJZEN voor Scholen.

HANDLEIDING TOT DE LEER

VAN HET

HOEFBESLAG,

of nauwkeurige beschrijving van den bouw of het maaksel van den Hoef des Paards, der Hoefijzer en der verschillende Duitsche, Fransche en Engelsche wijzen van beslaan, alsmede van het beslaan zelf.

VOORGEDRAGEN IN 10 LESSEN.

DOOR

F. C. HEKMEIJER,

Vee-arts der eerste klasse, Adjunct-Paarden-arts, Chef der Véterinaire Dienst bij het Regiment Rijdende Artillerie

MET EENE UITSLAANDE PLAAT.

Uitgegeven te Breda, *door* BROESE & COMP *en alom verkrijgbaar voor* 90 Cents.

INHOUD.

Inleiding. EERSTE AFDEELING. 1. Over den bouw of het maaksel van den hoef. — 2. Over de uitwendige deelen van den hoef. — 3. Over de inwendige deelen van den hoef. — 4. Over de gedaante of vorm van den hoef.

TWEEDE AFDEELING. 1. Over het vervaardigen van hoefijzers en de benoodigdheden daartoe. — 2. Smids- en beslagsgereedschappen. — 3. Over de hoefijzers en hoefnagels; de regelen bij het vervaardigen der eerste en toebereiding der laatste tot het beslag. — 4. Over eenige andere soorten of wijzen van beslag, voor gezonde, regelmatige hoeven. — 5. Duitsche wijze van beslaan. — 6. Fransche wijze van beslaan. — 7. Engelsche wijze van beslaan.

DERDE AFDEELING. 1. Over het beslaan zelf, en wel van gezonde hoeven. — 2. Over de maatregelen van voorzorg bij het beslaan. — 3. Over het afnemen der ijzers, en het besteken of besnijden en uitvegen van den hoef, vóór het beslaan. — 4. Over het beslaan zelf, en den tijd van deszelfs vernieuwing. — 5. Uitlegging der afbeeldingen.

De Schrijver zegt in de voorrede van dit voor ieder Paardenliefhebber, Veearts en Hoefsmid aanbevelingswaardig werkje, o. a. het volgende:

« Onder de kunsten, waarvan de kennis en beoefening over het algemeen nog veel te wenschen overlaten, behoort ontegenzeggelijk het *Hoefbeslag*. Het zal wel geen breedvoerig betoog behoeven, van hoeveel belang een doelmatig beslag moet worden gerekend, daar het paard, zonder beslag, slechts voor weinige diensten geschikt is, en al ware het overigens nog zoo goed, niets deugd, voor niets geschikt is, zoodra deszelfs hoeven slecht zijn; eene aanmerking, waarvan reeds XENOPHON de waarheid gevoelde, daar hij zulks uitdrukkelijk zegt. De meeste gebreken waaraan de hoeven van het paard zijn onderworpen, ontstaan door een ondoelmatig beslag, en volgens de verzekering van DIETERICHS, ZIJN VAN DE 100 KREUPELE PAARDEN, STELLIG ZEVENTIGMALEN DE OORZAKEN DAARVAN IN DE HOEVEN GELEGEN; eene opmerking waarvan wij gelegenheid hadden de juistheid waar te nemen.

Om het onderrigt den hoefsmeden en leerlingen, gemakkelijk te maken, gaf de beroemde *Beijersche* hoogleeraar Dr. K. L. SCHWAB reeds in 1815 een werk in het licht onder den titel van: *Katechismus für Beschlagschmiede, oder der Hufbeschlagkunst, u. s. w.*, hetwelk om deszelfs naauwkeurigheid, kortheid en bondigheid spoedig algemeen gezocht werd.

Het zakelijke van dat werk, of liever van eene zesde uitgave daarvan, die reeds in 1834 verscheen, onder den titel van: *Katechismus der Hufbeschlagkunst, oder Theoretisch-practischer Unterricht über den Hufbeschlag und die gewöhnlichsten Krankheiten des Pferdefusses; mit zwanzig lithograph. Tafeln.*; voor zoo ver zulks betrekking heeft tot de behandeling en het beslaan van gezonde, regelmatige hoeven, wordt hier onzen landgenooten, hier en daar gewijzigd en met bijvoegselen vermeerderd, in hunne taal aangeboden. Ik heb gemeend den vorm van vragen en antwoorden niet te moeten volgen, dewijl zulks te veel plaats inneemt en eene onaangename wijze van onderrigt uitmaakt, die den meer ongeletterden verleidt tot het van buiten leeren der vragen en antwoorden, zonder daarbij na te denken. Hier en daar ben ik, vooral ook wat het hoefijzer zelf aangaat, van de denkbeelden des hoogleeraars SCHWAB afgeweken, of heb ik deze gewijzigd. Het is daarom dat ik het doelmatig oordeelde eene afbeelding van een hoefijzer hierbij te voegen in deszelfs natuurlijke (middelmatige) grootte; dit maakt tevens de studie van het ijzer gemakkelijk. Hetgeen mij voor den hoefsmid en paardenliefhebber van minder belang, of minder met het hoefbeslag in betrekking staande, toescheen, heb ik weggelaten, en tevens niet gesproken over de behandeling en het beslaan van gebrekkige en zieke hoeven, dewijl het bedoelde werk daarover te oppervlakkig handelt, en zulks het onderwerp van een ander uitvoerig werk zal uitmaken. »